

■ ЮВІЛЕЙ
На вістрі долі

СТОР. 6

■ ФОРУМ
Платформа гендерної
рівності

СТОР. 7

■ ФОТОФАКТ
Оновлений
«Донбас»

СТОР. 8

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

№ 40 (5628)
26 ЖОВТНЯ 2018 РОКУ

ПРИКОРДОННИК України

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

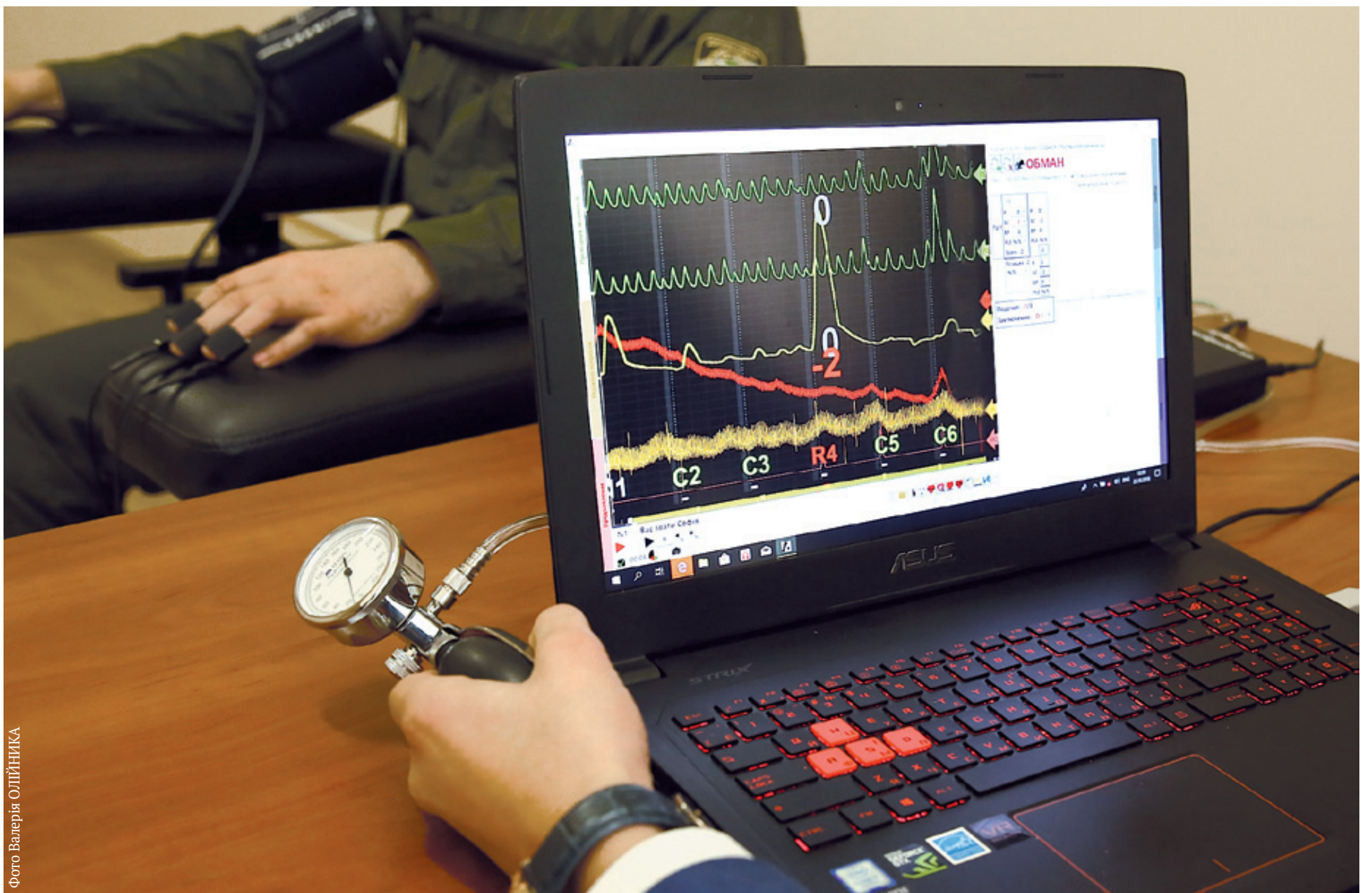

Фото Валерія Олійника

Індикатор доброочесності

БІЛЬШІСТЬ ЛЮДЕЙ, ЯКІ БАЖАЮТЬ РОЗПОЧАТИ РОБОТУ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ, СЬОГОДНІ ОЧІКУЄ ПОЛІГРАФОЛОГІЧНИЙ ІСПИТ. У ПЕРЕСІЧНИХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ЛОГІЧНО ВИНИКАЮТЬ ЗАПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВЖЕ ІСНУЮЧИМИ ПРАВАМИ ОСІБ, ЯКІ МАЮТЬ ПРОЙТИ ТАКУ ПЕРЕВІРКУ, А ТАКОЖ УМОВАМИ І ПІДСТАВАМИ ЗАСТОСУВАННЯ ЦЬОГО ПРИЛАДУ. ТОЖ ПРОПОНУЄМО ЧИТАЧАМ НЕВЕЛИКИЙ ЕКСКУРС У СВІТ ДЕТЕКТОРА БРЕХНІ.

КОРДОН ЗА ТИЖДЕНЬ

1,988 МЛН
оформлено встановленим
порядком осіб

442
особи затримані за незаконне
перетинання кордону,
зокрема 32 незаконні
мігранти

затримано товарів і
вантажів, які незаконно
переміщувалися через
державний кордон,
на суму понад 1,817
МЛН ГРН

СТОР. 4-5

■ ОФІЦІЙНО

**ПОЛЬЩА СКАСУВАЛА
РОБОЧІ ВІЗИ
ДЛЯ УКРАЇНЦІВ**

Прикордонна служба Польщі на своєму офіційному сайті повідомляє, що тепер ті, хто хотів би знайти роботу в їхній країні, можуть приїхати в рамках безвізу та самі знайти вакансію і отримати необхідні документи для працевлаштування.

Польща – єдина країна Шенгенської зони та Європейського Союзу, законодавство якої передбачає, що негромадяни ЄС, які перетнули кордон у рамках безвізового руху, тобто за біометричним паспортом без візи, також мають право на роботу, якщо оформлять додаткові документи, вже прибувши на місце працевлаштування.

Українець, що в'їхав до Польщі без візи, має право легально звернутися до місцевої влади з проханням про дозвіл на працю або так звану декларацію про намір працевлаштування іноземця.

Леся МЕДВЕДЕНКО

**П'ЯТА РІЧНИЦЯ
РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ**

Президент України Петро Порошенко підписав Указ «Про відзначення у 2018 році Дня Гідності та Свободи». Цього року відзначається п'ята річниця початку масових акцій громадського протесту, що відбулися під час Революції Гідності у листопаді 2013-го – лютому 2014-го року, вшанування громадянського подвигу учасників Помаранчевої революції та Революції Гідності.

Актом доручено Кабінету Міністрів України утворити Організаційний комітет із підготовки та відзначення у 2018 році Дня Гідності та Свободи, затвердити і забезпечити виконання відповідного плану заходів. Окремо визначено завдання Уряду вжити разом з Київською міською державною адміністрацією невідкладних заходів щодо забезпечення Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності обладнаними приміщеннями для розміщення експозицій та зберігання музейних предметів; організувати у військових частинах, закладах освіти, закладах культури тематичних виставок, переглядів фільмів, інших інформаційних заходів, присвячених подіям Революції Гідності, питанням європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Також Указ містить низку завдань Міністерству закордонних справ України, центральному та місцевим органам виконавчої влади, спрямованих на належне відзначення Дня Гідності та Свободи в Україні та за кордоном у 2018 році.

Андрій ДОРОШЕНКО

■ БУКВА ЗАКОНУ

**ВЕРХОВНА РАДА
ВВЕЛА КРИМІНАЛЬНУ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА НЕЗАКОННИЙ
ПЕРЕТИН КОРДОНУ.
«ЗА» ПРОГОЛОСУВАЛИ
243 НАРОДНІ ДЕПУТАТИ.**

**Порушників з-за поребрика –
за ґрати**

Законопроект передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк до трьох років за перетинання держкордону з метою заподіяння шкоди інтересам держави або особою, якій заборонено в'їзд на територію України, або представниками підрозділів збройних сил чи інших силових відомств держави-агресора у будь-який спосіб поза пунктами пропуску або без необхідних документів, або за документами з недостовірною інформацією.

Якщо таке порушення вчинено повторно чи групою осіб, відповідальність посилю-

ється: позбавлення волі від трьох до п'яти років. Найсуворіше покарання передбачається за описане порушення із застосуванням зброї: ув'язнення до восьми років.

Зазначимо, в першому читанні законопроект передбачав кримінальну відповідальність за незаконне перетинання кордону для всіх громадян країни-агресора.

Нагадаємо, раніше парламент збільшував штрафи за незаконне перетинання кордону. З 29 квітня 2018 року за перетинання держкордону поза пунктом пропуску чи за підробленими документами накладають штраф

від 3400 до 8500 грн. За повторне порушення протягом року або групою людей – 8500-13600 грн. Умисний в'їзд до України іноземця попри заборону передбачає штраф на суму 1700–5100 грн.

Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповані території – 3400–5100 грн, повторно групою осіб або протягом року – до 8500 грн. Однак ці штрафи зможуть накласти тільки протягом трьох місяців з дня виявлення порушення і не далі як через рік з дня вчинення правопорушення.

Анатолій КОВАЛЕНКО

■ МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

**Головне – готовність
до реформ**

ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ ВАСИЛЬ СЕРВАТЮК ПРОВІВ ЗУСТРІЧ ІЗ ЗАСТУПНИКОМ ДЕРЖСЕКРЕТАРЯ З МІЖНАРОДНИХ ПИТАНЬ ЩОДО ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖДЕПУ США КІРСТЕН МЕДІСОН. СТОРОНИ ОБГОВОРИЛИ ПОДАЛЬШІ НАПРЯМКИ СПІВПРАЦІ І ЗАЛУЧЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЕКСПЕРТІВ ДО СПІЛЬНИХ ПРОЕКТІВ.

Василь Серватюк відмітив, що Державна прикордонна служба України вже багато років співпрацює з американськими колегами. Зокрема, він наголосив на співробітництві з інтенсивним та інноваційним відділом INL Посольства США в Україні.

– Вже низку відділів прикордонної служби оновлено одним зі спільних проєктів – «Нове обличчя кордону». Запроваджено електронну платформу добору персоналу, яку плануємо використовувати, як основну систему зарахування кадрів на службу, – відмітив Василь Серватюк.

Він також розповів про реформування мобільних підрозділів, зокрема загону спеціального призначення «ДОЗОР», спільно з експертами Посольства США та напрямки протидії корупції.

Серед нових ініціатив співробітництва перший заступник Голови Держприкордонслужби назвав розвиток бази Навчального центру ім. генерал-майора Ігоря Момота для підготовки фахівців у сфері прикордонної

безпеки, а також напрямок співробітництва з Береговою охороною США.

У свою чергу, пані Кірстен Медісон відмітила позитивні враження від реформування силових структур України в системі МВС, зокрема Державної прикордонної служби України. Вона підтвердила високу оцінку змін, які відбуваються в українському прикордонному відомстві, та наголосила на подальшій підтримці й співпраці.

– Допомога від США – ніщо без готовності України її приймати і змінюватися, – наголосила Кірстен Медісон.

Нагадаємо, напередодні заступник Держсекретаря з міжнародних питань щодо правоохоронної діяльності Держдепу США у ході офіційного візиту в Україну провела зустріч з Міністром внутрішніх справ Арсеном Аваковим та відзначила успішний хід реформування системи органів внутрішніх справ та запевнила у підтримці з боку Америки.

– Реформа поліції – це один з найбільш яскравих елементів того, якою може бути

сучасна Україна. Ваша Патрульна поліція, ваш відділ спецпризначення КОРД, а також Прикордонна служба впроваджують передові західні стандарти і практики у своїй роботі, – сказала Кірстен Медісон.

Андрій ДЕМЧЕНКО

■ ОБМІН ДОСВІДОМ

КАДРИ: НАУКОВИЙ ПІДХІД

НА БАЗІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ВІДБУЛАСЬ МІЖВІДОМЧА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «СУЧАСНІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ».

З ахід відбувся за участі директора Департаменту особового складу Адміністрації Держприкордонслужби генерал-майора Миколи Маланчія, заступника директора Департаменту персоналу, організації освітньої та наукової діяльності Міністерства внутрішніх справ Василя Кобка та директора Департаменту роботи з особовим складом Управління державної охорони України полковника Олександра Литвиненка.

Загалом до участі в конференції долучились понад 250 науковців, серед яких 37 докторів наук, 185 кандидатів наук, представники Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції, Національної гвардії, Збройних Сил, Служби Безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Управління державної охорони, Національної академії прокуратури України, Донецького юридичного інституту МВС, Львівського державного університету внутрішніх справ, Харківського національного універси-

тету внутрішніх справ, Національного університету «Острозька академія» та Хмельницького національного університету.

Від імені Голови прикордонного відомства генерал-полковника Петра Цигикала з вітальним словом виступив директор Департаменту особового складу генерал-майор Микола Маланчій.

– Управління персоналом – це один із пріоритетних напрямків діяльності органів управління, відповідних структурних підрозділів та посадових осіб Держприкордонслужби. Переконали, що оригінальність ідей та широта поглядів учасників конференції збагатять наукове забезпечення правоохоронної сфери, підвищать ефективність діяль-

ності складових сектору безпеки і оборони. Сподіваюсь, новизна та актуальність ваших напрацювань, що будуть озвучені на Міжвідомчій конференції, знайдуть визнання наукової спільноти та стануть затребуваними практиками, – йшлося у зверненні.

У ході міжвідомчої конференції учасники обговорили стан та перспективи розвитку кадрової політики в секторі безпеки і оборони України. Також розглянули питання організаційно-правового забезпечення управління персоналом, модернізацію системи підготовки кваліфікованих фахівців та взаємодію у сфері формування кадрового потенціалу.

Володимир ЗАХАРЧУК

■ ГАРЯЧІ БУДНІ

VOLKSWAGEN ПІД ГЕРОЇНОМ

У пункті пропуску «Грушів», на в'їзд в Україну, прибув автомобіль Volkswagen під керуванням українця 1979 року народження. Під час оформлення подорожнього охоронці кордону з'ясували, що відносно особи є доручення іншого державного правоохоронного органу. Тому було прийнято рішення про проведення поглибленого огляду транспортного засобу. Спільною міжвідомчою групою у складі оперативних співробітників Держприкордонслужби, військовослужбовців Львівського загону, представників фіскальної служби, Нацполіції та із залученням службового собаки під декоративною обшивкою стелі іномарки було знайдено чотири пакети з речовиною світло-коричневого кольору, загальною вагою 340 грамів. За результатами експрес-тесту, знахідка виявилася героїном. Тривають слідчі дії. Товар вилучено представниками державного компетентного органу.

Ярослава МЕЛЬНИК

КОМУНІСТИЧНА СИМВОЛІКА НА ЕКСПОРТ

На кордоні з Польщею співробітники Держприкордонслужби виявили предмети часів СРСР. Ордени, медалі, документи до них, понад 900 паспортних бланків Радянського Союзу та інші предмети з подібною символікою намагався незаконно перевезти через кордон наш співвітчизник з Чернівецької області.

Громадянин 1972 року народження слідував за кордон через пункт пропуску «Краківець». Під час прикордонного контролю в автомобілі подорожнього правоохоронці виявили коробки із предметами, забороненими для перевезення. Зазначені речі вилучили представники Нацполіції.

Іван ГАЛКІН

КОНТРАФАКТ НА ПРИФРОНТОВІЙ ДОРОЗІ

Реалізуючи оперативну інформацію, спільною міжвідомчою групою Об'єднаних сил у складі прикордонників та співробітників СБУ, на трасі Новгородське – Торецьк поблизу лінії зіткнення затримано автомобіль «Газель». Керував автівкою 19-річний мешканець м. Торецьк. Під час огляду транспортного засобу в салоні авто правоохоронці виявили 15 ящиків цигарок різних марок без акцизу. Попередня вартість 7,5 тисячі пачок курива становила близько 300 тисяч гривень.

До Бахмутського відділу Національної поліції направлено повідомлення про виявлення кримінального правопорушення. Тривають слідчо-оперативні заходи щодо встановлення місць накопичення контрафакту та всього кола причетних осіб.

Олег ЛИЧКОВСЬКИЙ

■ ЗБОРИ

ТЕХНІЧНІ МОЖЛИВОСТІ НА ПРАКТИЦІ

У МІСТІ ОДЕСА УПРАВЛІННЯ ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКИ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ ПРОВЕЛО ПІДСУМКОВІ ЗБОРИ КЕРІВНИКІВ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ВІДДІЛІВ ВСІХ ОРГАНІВ ОХОРОНИ КОРДОНУ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ УПРАВЛІНЬ.

П ід час заходу учасники зборів на практиці ознайомилися з широким спектром технічних засобів охорони державного кордону на суші, морі, річках та лиманах.

Показовою стала демонстрація унікальної системи оптико-електронного спостереження (СОЕС), що функціонує на ділянці українсько-молдовського кордону, та розгортання мобільних модулів, призначених для тривалого несення служби. Адже ця новація запроваджена лише в цьому році. За наказом Голови Держприкордонслужби управління озброєння та техніки розробило та запустило в експлуатацію мобільні модулі, що розгортаються на базі вантажних автомобілів та забезпечують автономність прикордонних нарядів на період від 3 до 14 діб під час посилення певних напрямків. Керівники інженерно-технічних відділів не лише спостерігали за показовим дійством, а й обмінялися досвідом застосування нової техніки на своїх ділянках відповідальності. Мобільні модулі на базі автомобіля стали наступним кроком у системі розгортання тимчасових місць несення служби. У Держприкордон-

службі вже є практика застосування мобільних плавучих постів, що розташовуються на річкових та лиманних ділянках у період активної навігації.

Учасники зборів також приділили увагу нарощуванню морської компоненти, актуальності захисту водних кордонів, посиленню контролю за надводною обстановкою. Фахівці інженерно-технічного профілю відвідали пости технічного спостереження, корабельно-катерний склад Морської охорони, ознайомилися з наявним озброєнням, обладнанням та екіпіруванням.

– Головними завданнями цих зборів ми визначили: по-перше, проведення зразкових занять за обраними темами, намагаючись максимально охопити всі напрямки інженерно-технічного забезпечення, а по-друге, обмін досвідом усіх учасників зборів. Адже розвиток науки і техніки, динаміка обстановки на кордоні, зміна тактики дій порушників, все це вимагає оперативного опанування фахівцями технічних новинок, швидкого та ефективного реагування на виклики та загрози. Саме тому ми прагнемо, щоб наші офіцери були навчені і готові застосувати свої знання та досвід на будь-якому напрямку, – зазначив начальник Управління озброєння та техніки Адміністрації Держприкордонслужби генерал-майор Сергій Букоємський.

Наталія ГУМЕНЮК

БІЛЬШІСТЬ ЛЮДЕЙ, ЯКІ БАЖАЮТЬ РОЗПОЧАТИ РОБОТУ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ, СЬОГОДНІ ОЧІКУЄ ПОЛІГРАФОЛОГІЧНИЙ ІСПИТ. У ПЕРЕСІЧНИХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ЛОГІЧНО ВИНИКАЮТЬ ЗАПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВЖЕ ІСНУЮЧИМИ ПРАВАМИ ОСІБ, ЯКІ МАЮТЬ ПРОЙТИ ТАКУ ПЕРЕВІРКУ, А ТАКОЖ УМОВАМИ І ПІДСТАВАМИ ЗАСТОСУВАННЯ ЦЬОГО ПРИЛАДУ. ТОЖ ПРОПОНУЄМО ЧИТАЧАМ НЕВЕЛИКИЙ ЕКСКУРС У СВІТ ДЕТЕКТОРА БРЕХНІ.

■ КАДРИ

Індикатор доброчесності

ВІД ФІЗІОЛОГІЇ ДО НАУКИ

Як тільки люди навчилися говорити, вони навчилися і брехати. І одразу ж почали шукати засоби визначення істини. У стародавньому Китаї сухий рис використовували як детектор брехні. Китайці вважали, що слиновиділення припинялося під час тривоги, сильного страху. Підозрюваний мав тримати купу сухого рису в роті, коли йому задавали серію відповідних питань. Після опитування рис обстежували і у випадку його сухості, підозрюваного оголошували брехуном.

Жорсткіший підхід до виявлення істини використовували спартанці. Перш ніж допускати до школи воїнів, молоді чоловіки повинні були пройти критерії відбору. Стоячи на краю скелі, їх запитували про страх. Відповідь завжди була негативною, однак її справжність визначав колір обличчя. Блідий вказував брехню, тоді брехуна зіштовхували зі скелі. У деяких африканських племенах обвинувачені мали передавати один одному крихке пташине яйце. Хто розчавив яйце, той викривав себе у брехні.

Лише наприкінці 18 століття були розроблені технічні засоби з виявлення брехні, згодом названі поліграфом, монітором емоційного стресу, детектором.

Перша спроба наукового підходу до розробки діагностичних приладів для виявлення брехні відбулася близько 1875 року, коли італійський фізіолог Анджело Моссо почав вивчати страх і його вплив на серце та дихання. Завдяки своїм дослідженням вчений довів, що

кров'яний тиск, обсяг крові та частота імпульсів змінюються залежно від емоцій.

Перший поліграф розробив у 1921 році Джон Ларсон, співробітник міліції та студент медичного коледжу в Берклі, штат Каліфорнія. Під час дослідження за допомогою нового винаходу поліграфолог спостерігав за змінами артеріального тиску опитуваного, частотою серцевих скорочень і диханням.

Нині поліграф найактивніше використовується у США, де кількість кадрових перевірок перевищує чотири мільйони на рік. Широко застосовують поліграф у Канаді, Мексиці, Ізраїлі, Японії, Південній Кореї, Польщі, Чехії, Словаччині, Туреччині. Загалом перевірки проводять більш ніж у 70 країнах світу, і Україна не є винятком.

Завдяки засобам масової інформації і детективам поліграф часто називають «детектором брехні» або «лай-детектором» (від англ. lie – брехня). Однак жодної правди чи брехні він сам по собі виявити не може. Пристрій дозволяє лише здійснити процедуру виявлення брехні через опитування.

У світовій практиці опитування з використанням поліграфа застосовують для вирішення завдань двох класів. По-перше, це перевірки при різного роду розслідуваннях. По-друге, поліграф використовують в інтересах кадрової роботи (скринінг).

СКРИНІНГОВА ПЕРЕВІРКА

Використання детектора брехні дозволяє вже на етапі відбору з'ясувати, чи немає

у кандидата на посаду проблем зі здоров'ям, пов'язаних зі зловживанням алкоголем, наркотиками чи зв'язків з кримінальним середовищем. Багатьох роботодавців цікавить питання про можливу судимість майбутнього співробітника. Використання поліграфа дозволяє точно з'ясувати ці питання, а також перевірити людину на шахрайство. Часто недобросовісні кандидати на роботу навмисно приховують або спотворюють інформацію про придбання обманним шляхом документів про освіту, про незадовільне виконання попередньої роботи і звільнення з цієї причини, про крадіжку товарів або грошей. Іноді майбутнього працівника можуть направити конкуренти, намагаючись організувати витік важливої інформації.

Слід зазначити, що скринінгові перевірки тривають від півтори до двох годин. Мабуть, жодна інша методика не дозволяє в такий короткий час із мінімальними витратами зібрати і дослідити інформацію про майбутнього співробітника. Поліграф реєструє наступні фізіологічні показники: ритм дихання, інтенсивність потовиділення, рівень кров'яного тиску. Деякі детектори здатні порівнювати напругу голосових зв'язок, фіксувати розширення капілярів, реакцію зіниці.

Сам прилад виступає тільки реєстратором об'єктивних параметрів, а їх суб'єктивну інтерпретацію здатний виконати тільки фахівець-поліграфолог, який і проводить відповідне «інтерв'ювання» за спеціальними методиками з урахуванням обставин справи. Поліграфолог

порівнює параметри, зафіксовані детектором у стані психофізіологічного спокою, з тими, які спостерігалися у разі критичних питань.

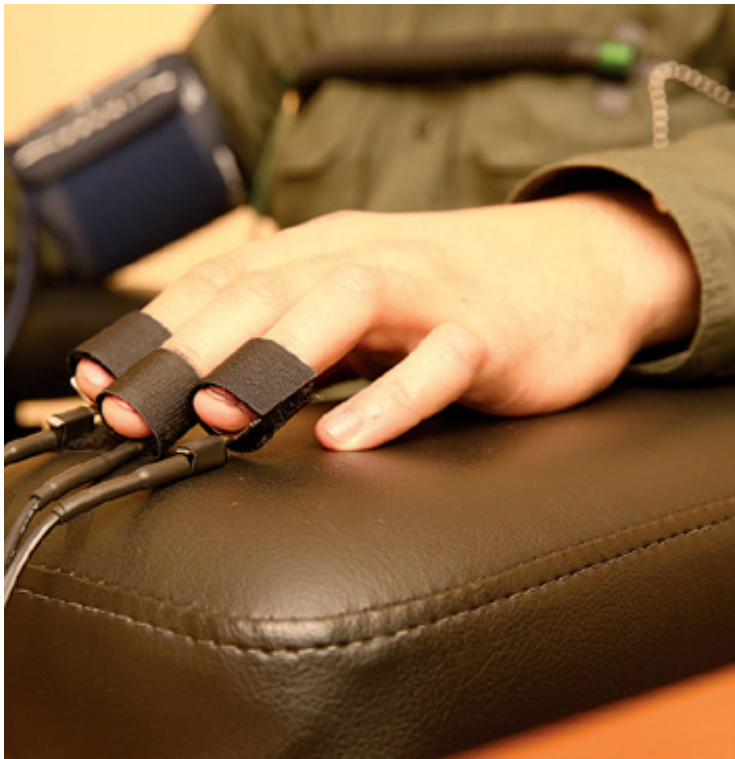
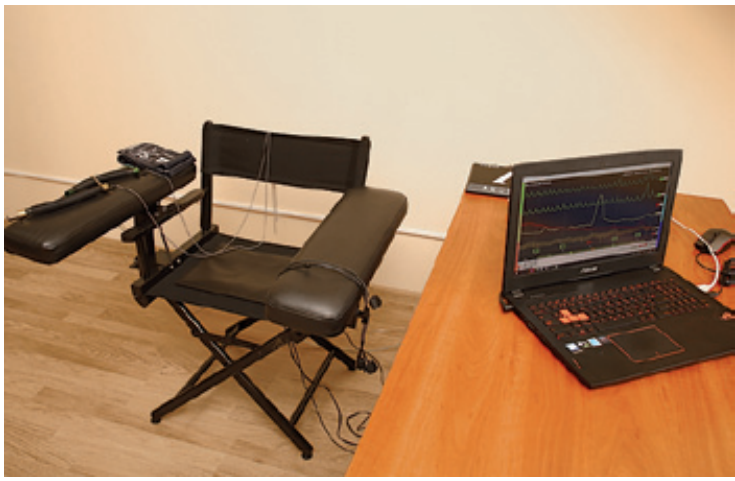
ВЛАСНИЙ ДОСВІД

Відповідно до Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ України на період до 2020 року та Стратегії розвитку Державної прикордонної служби України, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року, здійснюються заходи із впровадження європейських стандартів у забезпечення кадрових потреб органів та підрозділів Держприкордонслужби, а також удосконалення системи запобігання проявам корупції.

У рамках виконання визначених завдань та з метою підвищення ефективності підготовки кадрових рішень, забезпечення контролю за дотриманням правил доброчесності особовим складом у Держприкордонслужбі в лютому 2017 року було створено відділ поліграфологічних досліджень (зараз – у складі Головного центру профілактики корупційних ризиків та виховання доброчесності) і розпочато проведення перших кадрових опитувань з використанням поліграфа (скринінгових перевірок).

Опитування персоналу з використанням поліграфа у Держприкордонслужбі відбувається в рамках пілотних проектів – «Нове обличчя кордону» та відбору до 10-го окремого загону оперативного реагування «ДОЗОР». Станом на вересень 2018 року

есності

У СВІТОВІЙ ПРАКТИЦІ ОПИТУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЛІГРАФА ЗАСТОСОВУЮТЬ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ ДВОХ КЛАСІВ. ПО-ПЕРШЕ, ЦЕ ПЕРЕВІРКИ ПРИ РІЗНОГО РОДУ РОЗСЛІДУВАННЯХ. ПО-ДРУГЕ, ПОЛІГРАФ ВИКОРИСТОВУЮТЬ В ІНТЕРЕСАХ КАДРОВОЇ РОБОТИ (СКРИНІНГ).

співробітниками відділу проведено більше 700 опитувань. За підтримки та фінансування Посольства США в Україні співробітники відділу поліграфологічних досліджень ДПСУ пройшли курси сертифікованого навчання з питань скринінгових перевірок. По завершенню курсів, в рамках міжнародної технічної допомоги, прикордонне відомство офіційно отримало поліграфологічне обладнання. Крім того, для об'єктивного та якісного проведення поліграфологічних досліджень у Держприкордонслужбі є два спеціально обладнані службові приміщення з усіма належними умовами.

Підтримуючи ініціативу проведення заходів, які б сприяли збільшенню ефективності використання поліграфа в Україні, нещодавно на базі Окремої комендатури охорони і забезпечення Держприкордонслужби було проведено курси підвищення кваліфікації для поліграфологів правоохоронних органів України із запрошенням президента Американського міжнародного інституту поліграфа Чака Слапські. Під час заходу фахівці розглянули методики діагностичного і скринінгового тестування, системи обрахунку поліграм та заходи протидії поліграфу.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ

В Україні використання детектора брехні законом не заборонено. Ліцензії на його придбання і використання не потрібно. Також не порушуються і конституційні права громадян, оскільки перевірки здійснюються лише з

їхньої письмової згоди. Час опитування складає 1,5-3 години, залежно від типу тестування. Результати видаються протягом однієї доби у формі інформаційної довідки. Інформація, отримана в ході опитування, – орієнтовна та не є підставою для прийняття будь-яких адміністративно-управлінських рішень стосовно опитуваного.

Першим документом, який регламентував порядок використання поліграфа у правоохоронних органах, була Інструкція про застосування комп'ютерних поліграфів у роботі з персоналом органів внутрішніх справ України від 27 жовтня 2004 року, що фактично узаконило цей вид досліджень у нашій країні і послужило визнанням перевірок з використанням поліграфа в рамках їх допустимості як доказів у суді.

Для визначення основних принципів, напрямів, умов та організації проведення опитувань з використанням поліграфа в Держприкордонслужбі розроблені та схвалені керівництвом відомства Методичні рекомендації.

Водночас проводиться робота щодо законодавчого закріплення та врегулювання використання поліграфів у Державній прикордонній службі України. Так, із жовтня 2017 року на розгляді в комітетах Верховної Ради перебуває проект Закону України (№ 7193) «Про внесення змін до статті 14 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» (щодо перевірки на поліграфі)», де передбачається зобов'язання претендентів на проходження військової служби та військовослужбовців, які претендують на посади з високим або підвищеним корупційним ризиком, проходження психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа для виявлення можливих правопорушень, вчинених ними у минулому.

Не таємниця, що імідж силової структури чи будь-якої іншої державної інституції залежить від його співробітників. Традиційні методи підбору персоналу лише частково гарантують вирішення цього питання. Завдяки інформативності, надійності і рентабельності перевірок, поліграф зарекомендував себе необхідним інструментом кадрової безпеки. ■

Наталія УСТЯНЦЕВА,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

■ ЮВІЛЕЙ

На вістрі долі

14 ЖОВТНЯ, КОЛИ УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО УРОЧИСТО ВІДЗНАЧАЛО ДЕРЖАВНІ СВЯТА, ЗОКРЕМА І ДЕНЬ ЗАХИСНИКА ВІТЧИЗНИ, ДЛЯ ГЕНЕРАЛ-МАЙОРА У ВІДСТАВЦІ ОЛЕКСАНДРА ІВАНОВИЧА РОМАНЕНКА СТАЛО ОСОБЛИВО ЗНАМЕННИМ – ЙОМУ ВИПОВНИЛОСЯ 90 РОКІВ.

На передньому плані (третій зліва) полковник Олександр Романенко знайомиться з виконанням інженерно-технічних робіт на високогірній заставі.

Цього дня ветерану-прикордоннику було що згадати, підсумовуючи віхи свого життя. Усі спомини Олександра Івановича зосереджувалися на одному – службі з охорони державного кордону, якій він присвятив 42 роки. З того часу, коли юнак зі Слобожанського міста Ромни уперше одягнув військовий однострій із зеленим кашкетом.

Про його строкову службу найкраще свідчила зразкова характеристика-рекомендація для навчання у прикордонному училищі в місті Алма-Аті, яке українець закінчив з відзнакою. Здобуті знання молодий офіцер із притаманною йому наполегливістю успішно втілював у роботі з особовим складом в одному з підрозділів 118 загону тодішнього Таджикиського, пізніше Середньоазійського прикордонного округу.

Старанність, ініціативність та досягнуті результати у службі капітана Олександра Романенка схвально оцінили командири. Його рапорт про бажання підвищити рівень своєї освіти був підтриманий. Згодом офіцер уже навчався у інституті органів держбезпеки. За декілька років, у листопаді 1959-го, із заповітним дипломом він повертається на рідну Україну – офіцером відділу бойової підготовки штабу Сімферопольського прикордонного загону.

На той час серед «зелених кашкетів», особливо не обізнаних зі специфікою прикордонної служби в Криму, існувало хибне поняття, що, мовляв, охорона кордону на Чорному морі – це курортний відпочинок. Проте для сімей прикордонників місцевий клімат, можливо, і сприяв доброму настрою та покращанню здоров'я, однак усе це не стосувалося самих офіцерів.

Щороку на плечі майора Олександра Романенка лягала відповідальність за підготовку строковиків до служби на заставах і контрольно-пропускних пунктах загону. Цей вишкіл вони проходили у навчальному пункті, де спочатку начальником штабу, а останні два роки керівником навчального пункту був офіцер Романенко. Тоді йому було не до курортної засмаги. Рідко бачили його й рідні в колі сім'ї. Фактично він днював і ночував на навчальному пункті разом з офіцерами і сержантами, готуючи із призників спеціалістів для охорони кордону. Пізніше він згадуватиме, як радістю відгукнулося його серце, коли на заставах і контрольно-пропускних пунктах їхнього загону, зустрічаючись зі своїми колишніми вихованцями, чув від них щирі слова вдячності за знання, отримані у полі на стрільбищі та в навчальних класах.

Шість років «кримської служби» промайнули як одна миттєвість. У грудні 1965-го майор Олександр Романенко уже був на Закарпатті – його призначили начальником штабу Мукачівського прикордонного загону.

Як нині згадує сам генерал, це стало переломним етапом у його житті та службі. Мукачівський загін не лише у Західному прикордонному окрузі, а й у тодішньому СРСР був одним із найбільших. До його складу входили 32 прикордонні застави, три контрольно-пропускні пункти та школа підготовки сержантів. Особовий склад становив майже 1800 осіб, в тому числі 130 офіцерів, їм було довірено охорону гірсько-лісної і річкової ділянки кордону протяжністю майже 500 кілометрів.

Сучасне на той час інженерне облаштування контрольно-слідові смуги, рокадні

дороги, зв'язок, спостережні вежі – усе це мало діяти в охороні кордону як чітко налаштований годинник та вимагало постійної уваги 37-річного майора, котрий за рік очолить увесь загін, що охороняв державний рубіж з чотирма країнами – Польщею, Чехословаччиною, Угорщиною та Румунією.

Добре усвідомлюючи всю відповідальність за довірену справу, молодий керівник дотримувався у роботі «золотого правила» – «нічого не ламати через коліно». У роботі з офіцерами він, наголошуючи на позитивних надбаннях попередників, підкреслював: «Наше завдання – примножити здобуте, внести свій вклад у зміцнення охорони державного рубежу».

З тих пір особовий склад загону не лише пильно ніс службу, а й водночас почав активно розбудовувати держрубіж. За допомогою місцевих органів влади прокладалися нові дороги у близькому прикордонні, удосконалювалося інженерне обладнання на заставах, що знаходилися у гірсько-лісній місцевості, а також система зв'язку між підрозділами. Згодом почав роботу новозбудований у Великому Березному навчальний центр, типово автоматичне стрільбище, інженерне містечко й автодром.

Важкий то був час, але взірцем працелюбності й самовідданості в службі для нас був командир, – згадуючи минуле розповідає сивочолий ветеран, колишній начальник застави майор у відставці Андрій Бакалець.

Та чи не найбільшою гордістю уже полковника Олександра Романенка стали збудовані 12 комплексів прикордонних застав. Цього часу в загін почала надходити нова техніка – прожекторні станції, радіостанції для прикордонних нарядів.

Відтепер деякі лінійні підрозділи у своєму розпорядженні мали навіть по три автомобілі, що дозволило організувати новий вид прикордонного наряду «рухомий пост».

Придільючи належну увагу побуту особового складу, усі прикордонні застави за два роки з півного опалення було переведено на водяне.

На усіх напрямках своєї діяльності усе помітніше обновлювався загін мукачівських «зелених кашкетів». Очолюваний амбітним командиром, який зумів мобілізувати підлеглих на вирішення складних завдань, його все частіше ставили за приклад.

У грудні 1974 року начальника свого загону полковника Олександра Романенка мукачівські прикордонники тепло провели на нову посаду – заступника начальника штабу Західного прикордонного округу.

Його тодішній очільник генерал-лейтенант Лавриненко Микола Васильович зустрів новопризначення щирими словами командирської вдячності за те, що офіцер виправдав довіру старших.

– Упевнений: на новому місці служби ви також проявите себе як мудрий керівник-організатор, – коротко висловив свою переконаність генерал.

Як показав час, колишній фронтовик не помилився у своєму вихованцеві.

...Роки життя Олександра Івановича, віддані кордону, промайнули як миттєвість. За ними далеко позаду залишилися строкова служба, навчання у військових вишах, перші офіцерські посади, служба в Тихоокеанському прикордонному окрузі заступником начальника військ – начальником оперативного-військового відділу, участь у формуванні прикордонних бригад і полків у палаючому міжусобною війною Афганістані. Всюди під час проходження служби він проявляв мужність і відданість офіцерському обов'язку.

Нині ветеран, нагороджений орденом Богдана Хмельницького II ступеня, є керівником Військово-наукового товариства Державної прикордонної служби України та бере активну участь у підготовці організаційно-методичних документів з питань охорони кордону. Не полишає дев'яносторічний генерал і громадської роботи у Всеукраїнській організації ветеранів-прикордонників з військово-патріотичного виховання молоді.

Друге дихання Олександр Івановичу, образно кажучи, надає його щаслива сім'я – дружина Римма Володимирівна, донька Світлана Олександрівна, внук – Олександр Сергійович, який, між іншим, є кандидатом політичних наук, а також сивочолий побратими. Привітання ветеранів-прикордонників у день 90-річчя були зримим свідченням заслуженої пошани ювіляру до тих поздоровлень, які прозвучали цього дня на його адресу від імені Колегії Держприкордонслужби та чисельних друзів.

Таким миттєвостям життя можна тільки сповна радіти власним серцем. ■

Василь КЛИМЕНКО

■ ФОРУМ

ПРЕДСТАВНИЦІ
ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ
УКРАЇНИ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У КООРДИНАЦІЙНІЙ
ЗУСТРІЧІ ОБСЄ З ПИТАНЬ
ЖІНОЧОГО ЛІДЕРСТВА
У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ТА
УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИ,
ЩО ВІДБУЛАСЯ У ВІДНІ.

Платформа гендерної рівності

Метою зустрічі була презентація навчального проекту «Програма жіночого лідерства та розширення прав і свобод жінок», яку протягом двох років опрацювали члени Платформи гендерної рівності для національних відомств з питань безпеки та управління кордонами держав-учасниць ОБСЄ, до якої входять і представники прикордонного відомства України.

Вказаний навчальний продукт розрахований на широку аудиторію слухачів та може стати дієвим механізмом, що сприятиме досягненню гендерної рівності в національних відомствах з питань безпеки та управління кордонами на всіх рівнях – тактичному, оперативному та стратегічному.

Під час сесії, присвяченої вивченню передового досвіду та пройдених уроків на шляху інтеграції гендеру в прикордонній сфері, виступила підполковник Ольга Деркач. У своїй доповіді вона, зокрема, наголосила на позитивній динаміці процесу інституалізації гендерної політики

в Держприкордонслужбі та інтеграції гендеру в навчання, що було б неможливим без розвитку державної гендерної політики загалом.

Заступник ректора з персоналу Національної академії ім. Б. Хмельницького полковник Олена Волобуєва поінформувала учасників Платформи про основні кроки щодо включення гендерної проблематики в навчальну програму академії, опрацювання окремих методик викладання та гендерних ініціатив навчального закладу.

За результатами засідання досягнуто домовленості про організацію візиту представників Секретаріату ОБСЄ до України з метою першої публічної презентації «Програми жіночого лідерства та розширення прав і свобод жінок», вивчення досвіду Державної прикордонної служби України з реалізації принципу рівних прав і можливостей та інтеграції гендеру в навчальний процес у Національній академії ім. Б. Хмельницького.

Людмила ТКАЧЕНКО

■ ТУРНІР

Універсальний спаринг

У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ ПРОЙШОВ КУБОК УКРАЇНИ З УНІВЕРСАЛЬНОГО БОЮ
СЕРЕД ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК.

У чемпіонаті взяли участь 132 спортсмени з 12 регіонів України. Держприкордонслужба на турнірі представляли 45 військовослужбовців із Національної академії ім. Б. Хмельницького та Кінологічного навчального центру, що у Великих Мостах. Варто зазначити, що прикордонна команда була на цьому заході чи не найтитолованішою, адже в арсеналі команди прикордонників – семеро майстрів спорту України, одинадцять кандидатів у майстри спорту України та два чемпіони Європи.

Чотири дні поспіль атлети долали смугу перешкод, стріляли з пневматичної гвинтівки, метали ножі та змагалися у рукопашному бою.

Змагання були поділені на декілька етапів. Спочатку на спортсменів очікувала смуга перешкод, стрільба з пневматичної гвинтівки, метання ножів і лазіння по канату. Далі учасники виборювали перемогу на рингу у двох версіях – легкий контакт і повноконтактний бій. Турнір тривав три дні. Оцінювали учасників досвідчені судді.

Загалом у загальнокомандному заліку перше місце посіла команда з Хмельницької області, друге – Чернівецька область, а третє здобула команда Одещини.

В особистому заліку серед військовослужбовців Національної академії імені Богдана Хмельницького перемогу здобули: у ваговій категорії до 65 кг – Дмитро Мінеско, до 80 кг – Антон Вінченко, до 95 кг – Руслан Дацьков та у категорії понад 95 кг – Володимир Лисецький.

Кращими серед спортсменок Національної академії були: у ваговій категорії до 48 кг – Ольга Неділько, до 57 кг – Карина Белікова та Вероніка Дзюба, у категорії до 63 кг – Діана Ступачук.

Курсант третього курсу факультету іноземних мов і гуманітарних дисциплін прикордонного навчального закладу Діана Ступачук брала участь у таких змаганнях не вперше. Спортсменка вже встигла вибороти дві перемоги у чемпіонатах України з універсального бою.

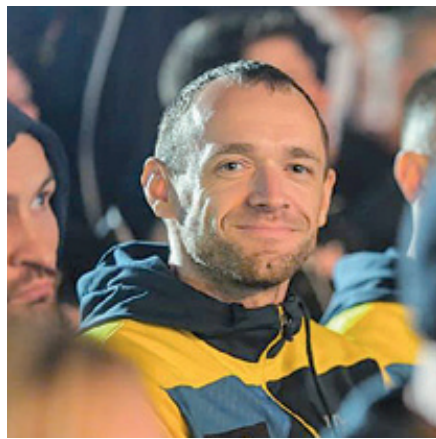
– Змагання – це для мене шанс показати собі та іншим свої сили й уміння. Крім того, цей вид спорту гартує не лише мою фізичну силу, але й силу духу та стійкість, – розповіла Діана.

На завершення змагань переможцям вручили командні кубки, медалі та дипломи.

Наталія МАЗЯР

■ ЗНАЙ НАШИХ!

СРІБЛО НА ІГРАХ НЕСКОРЕНИХ

50 МЕТРІВ БРАСОМ СТАЛИ ПЕРЕМОЖНИМИ ДЛЯ НАШОГО ПОБРАТИМА ПІДПОЛКОВНИКА ВІКТОРА ШИНКАРУКА. ВІТАЄМО ЗІ СРІБЛОМ ХОРОБРОГО ПРЕДСТАВНИКА ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ НА INVICTUS GAMES SYDNEY 2018.

На своїй сторінці Фейсбук Голова Держприкордонслужби Петро Цигикал привітав прикордонника, який бере участь у міжнародних спортивних змаганнях в параолімпійському стилі Ігри Нескорених, що проходять у Сідней: «Вітаємо підполковника Віктора Шинкарука зі срібною медаллю на INVICTUS GAMES

в Австралії! У важкій боротьбі на дистанції 50 метрів брасом Віктор виборов друге місце лише на долі секунди поступившись австралійцю Тому Фостеру. Це перемога не лише Віктора та Національної збірної, але й усієї Державної прикордонної служби України!»

Людмила ДЬОМІНА

■ ФОТОФАКТ

Оновлений «ДОНБАС»

ПІСЛЯ ПЛАНОВОГО РЕМОНТУ КОРАБЕЛЬ МОРСЬКОЇ ОХОРОНИ «ДОНБАС» МАРІУПОЛЬСЬКОГО ЗМО ПОВЕРНУВСЯ В СТРІЙ ДЛЯ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО РУБЕЖУ В АКВАТОРІЇ АЗОВСЬКОГО МОРЯ.

Оновленням корабля займався колектив місцевого судноремонтного заводу. Розуміючи напруженість обстановки в Азовському морі та необхідність найшвидшого повернення «Донбасу» на службу, фахівці підприємства у стислі терміни провели роботи з модернізації окремих систем і механізмів двигунів корабля, очищення та фарбування корпусу, обслуговування паливних, баластних цистерн. Упродовж ремонту

пліч-о-пліч з робітниками завзято працював екіпаж корабля, забезпечуючи його живучість.

Після спуску корабля на воду та ходових випробувань приймальна комісія залишилася задоволеною роботою працівників Азовського судноремонтного заводу. Прикордонники щиро подякували корабелам за якісний ремонт і зміцнення їхньої боєготовності.

Артем ПОЛЯКОВ

■ СПОРТ

БУТСИ ЗАМІСТЬ БЕРЦІВ

НА БАЗІ ПОЛКУ «АЗОВ» У СЕЛИЩІ УРЗУФ, ЩО НА ДОНЕЧЧИНІ, ЗАВЕРШИВСЯ МАСШТАБНИЙ ФУТБОЛЬНИЙ ТУРНІР СЕРЕД БІЙЦІВ ЗІ СКЛАДУ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ, ЩО БУВ ПРИСВЯЧЕНИЙ ДНЮ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ.

Нині військовослужбовці Донецького прикордонного загону та правоохоронці взаємодіючих силових структур пліч-о-пліч мужньо відбивають збройну агресію на сході нашої країни. Однак на декілька днів вони зійшлися у мирному протистоянні за першість у футбольному турнірі. Загалом за перше місце змагалися шістьнадцять команд. Крім безпосередніх учасників операції Об'єднаних сил, до футбольного дійства долучилися і зовсім юні майбутні захисники України – п'ятнадцятирічні хлопці з інтернату міста Маріуполь. У запеклій боротьбі прикордонники вибороли почесне друге місце, поступившись команді Окремого загону спеціального призначення Нацгвардії «Азов». Третє місце посіли футболісти батальйону поліції «Львів».

Олег ЛИЧКОВСЬКИЙ

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

ПРИКОРДОННИК
України

Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:
61023

Видається
з липня 1943 року

Головний редактор
Микола ЗОРИК

Літературний редактор
Леся МЕДВЕДЕНКО

Чергова по номеру
Наталія УСТЬЯНЦЕВА

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15

Замовлення: 64887
Наклад: 4500 прим.

З питань розміщення реклами звертатися у Головний центр
стратегічних комунікацій ДПСУ за тел.: (044) 239-84-75

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

✉ **Наша адреса:**
02099, м. Київ,
вул. Ялтинська, 11

☎ **Тел./факс:**
(044) 527-66-50
(багатоканальний)

✉ **E-mail:** kordo@ukr.net